

CHỨC NĂNG GIÁM SÁT CỦA HỘI ĐỒNG NHÂN DÂN CÁC CẤP Ở NƯỚC TA HIỆN NAY

Lê Thị Tươi¹

Tóm tắt. Hội đồng nhân dân là cầu nối giữa trung ương và địa phương trong việc thực thi đường lối, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước tại địa phương và là nơi trực tiếp quyết định những chủ trương, biện pháp quan trọng để xây dựng và phát triển địa phương về kinh tế - xã hội, củng cố quốc phòng, an ninh. Giám sát là một trong các chức năng quan trọng của Hội đồng nhân dân. Thông qua việc thực hiện chức năng giám sát, Hội đồng nhân dân tổ chức và thực hiện có hiệu quả Hiến pháp và pháp luật ở địa phương. Đồng thời qua giám sát, Hội đồng nhân dân các cấp có cơ sở thực tiễn để thực hiện tốt hơn chức năng ban hành Nghị quyết và quyết định những vấn đề quan trọng ở địa phương. Vì vậy, việc nghiên cứu chức năng giám sát của Hội đồng nhân dân các cấp có ý nghĩa cấp thiết về mặt lý luận và thực tiễn góp phần nâng cao hiệu quả, chất lượng hoạt động của Hội đồng nhân dân các cấp ở nước ta hiện nay.

Từ khóa: Giám sát, Hội đồng nhân dân.

1. Vị trí của Hội đồng nhân dân trong tổ chức bộ máy Nhà nước ở Việt Nam hiện nay

Theo Khoản 1, Điều 113, Hiến pháp năm 2013 quy định: “Hội đồng nhân dân là cơ quan quyền lực nhà nước ở địa phương, đại diện cho ý chí, nguyện vọng và quyền làm chủ của nhân dân địa phương, do nhân dân địa phương bầu ra, chịu trách nhiệm trước nhân dân địa phương và cơ quan nhà nước cấp trên”.

Trong hệ thống Hội đồng nhân dân các cấp, mỗi cấp Hội đồng nhân dân lại có một vị trí, vai trò quan trọng khác nhau, Hội đồng nhân dân (đặc biệt là Hội đồng nhân dân cấp tỉnh) là cầu nối giữa trung ương và địa phương trong việc thực thi đường lối, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước tại địa phương và là nơi trực tiếp quyết định những chủ trương, biện pháp quan trọng để xây dựng và phát triển địa phương về kinh tế - xã hội, củng cố quốc phòng, an ninh.

Hội đồng nhân dân là cơ quan bầu ra Ủy ban nhân dân, Thường trực Hội đồng nhân dân và Hội thẩm tòa án nhân dân cùng cấp. Hội đồng nhân dân giám sát hoạt động của các cơ quan Nhà nước ở địa phương, giám sát việc tuân theo pháp luật ở địa phương. Quyết định của Hội đồng nhân dân có tính chất bắt buộc đối với mọi cơ quan Nhà nước, tổ chức kinh tế, tổ chức xã hội, các đơn vị lực lượng vũ trang và nhân dân ở địa phương.

Hội đồng nhân dân là cơ quan quyền lực Nhà nước ở địa phương, Hội đồng nhân dân cùng với Quốc hội hợp thành hệ thống cơ quan quyền lực Nhà nước, thay mặt nhân dân sử dụng quyền lực

Ngày nhận bài: 08/10/2017. Ngày nhận đăng: 15/11/2017.

¹Khoa Khoa học Chính trị, Trường Đại học Nội vụ Hà Nội;
e-mail: tuoilesp@gmail.com.

Nhà nước và gốc của chính quyền nhân dân. Khác với Quốc hội, Quốc hội là cơ quan thay mặt toàn thể nhân dân cả nước sử dụng quyền lực Nhà nước trên phạm vi toàn quốc, Hội đồng nhân dân sử dụng quyền lực Nhà nước trong phạm vi hẹp hơn, trong địa phương mình. Điều này có tính chất quyết định tới phạm vi chức năng, nhiệm vụ và quyền hạn của Hội đồng nhân dân.

Hội đồng nhân dân là cơ quan đại biểu của nhân dân, do nhân dân địa phương bầu ra theo nguyên tắc phổ thông, bình đẳng trực tiếp và bỏ phiếu kín. Hội đồng nhân dân đại diện cho ý chí, nguyện vọng và quyền làm chủ của nhân dân địa phương. Cơ cấu Hội đồng nhân dân được hợp thành từ những đại biểu ưu tú đại diện cho giai cấp công nhân, nông dân, tầng lớp trí thức, các dân tộc, thành phần xã hội trong phạm vi địa phương. Hội đồng nhân dân tồn tại, hoạt động trước hết vì lợi ích của nhân dân địa phương nhưng phải phù hợp với lợi ích chung của cả nước. Hội đồng nhân dân chịu trách nhiệm và chịu sự giám sát của nhân dân địa phương.

Trong hệ thống tổ chức bộ máy Nhà nước, Hội đồng nhân dân là tổ chức chính quyền gần gũi nhân dân nhất, hiểu rõ tâm tư, nguyện vọng và yêu cầu của nhân dân, nắm vững đặc điểm của địa phương, do đó có cơ sở quyết định mọi công việc sát hợp với nguyện vọng của nhân dân địa phương. Như vậy, Hội đồng nhân dân là một tổ chức vừa có tính chất chính quyền, vừa có tính chất quần chúng, vừa là trường học quản lý Nhà nước, quản lý xã hội ở địa phương. Hội đồng nhân dân không chỉ chịu trách nhiệm trước nhân dân địa phương mà còn chịu trách nhiệm trước chính quyền cấp trên. Hội đồng nhân dân một mặt cần chăm lo xây dựng địa phương, đảm bảo sự phát triển về kinh tế văn hóa, xã hội nhằm nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân địa phương mặt khác phải hoàn thành nhiệm vụ cấp trên giao cho.

2. Vai trò hoạt động giám sát của Hội đồng nhân dân các cấp ở nước ta hiện nay

Hiện nay có rất nhiều cách hiểu khác nhau về khái niệm giám sát. Theo từ điển Tiếng Việt “giám sát” được hiểu là: “sự theo dõi, xem xét làm đúng hoặc sai những điều đã quy định hoặc dùng để chỉ “một chức quan đảm nhận việc theo dõi, xem xét một công việc nào đó” [6].

Theo Luật hoạt động giám sát của Quốc hội, khái niệm giám sát được giải thích: “Giám sát là việc Quốc hội, Ủy ban thường vụ Quốc hội, Hội đồng dân tộc, Ủy ban của Quốc hội, Đoàn đại biểu Quốc hội và Đại biểu Quốc hội theo dõi, xem xét, đánh giá hoạt động của cơ quan, tổ chức, cá nhân chịu sự giám sát trong việc thi hành Hiến pháp, luật, nghị quyết của Quốc hội, pháp lệnh, nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội” [4, Điều 1].

Luật tổ chức Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân 2003 cũng không định nghĩa trực tiếp giám sát là gì. Tuy nhiên, có thể hiểu, trước tiên, giám sát là một chức năng luật định, tức là gắn với quyền hạn và là trách nhiệm của Hội đồng nhân dân. Chức năng được bảo đảm bởi một số hình thức hoạt động và công cụ đặc thù, cách làm đặc thù của Hội đồng nhân dân.

Như vậy, tuy cách diễn đạt và biểu hiện ý nghĩa của từ “giám sát” có khác nhau, nhưng các quan niệm trên đều đề cập tới nội dung cơ bản: Giám sát là việc theo dõi, xem xét, kiểm tra một chủ thể nào đó về một việc làm đã thực hiện chưa đúng những điều đã quy định để từ đó có biện pháp điều chỉnh hoặc xử lý đối với việc làm sai, nhằm đạt được những mục đích hiệu quả xác định từ trước, bảo đảm cho các quyết định thực hiện đúng và đầy đủ.

Căn cứ vào yếu tố cấu trúc của khái niệm giám sát, căn cứ vào những quy định của Hiến pháp, Luật tổ chức Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân năm 2003 và các văn bản pháp luật khác, Hoạt động giám sát của Hội đồng nhân dân có thể hiểu như sau: Giám sát của Hội đồng nhân dân là tổng thể các hoạt động của Hội đồng nhân dân, Thường trực Hội đồng nhân dân, các ban của Hội đồng nhân dân và các Đại biểu Hội đồng nhân dân nhằm theo dõi, xem xét, đánh giá hoạt

động của các cơ quan, tổ chức, cá nhân chịu sự giám sát trong việc thi hành Hiến pháp, pháp luật từ đó đưa ra các kết luận và phương án xử lý phù hợp để khắc phục những tồn tại, hạn chế, phát huy mọi tiềm năng, xây dựng và phát triển kinh tế - xã hội ở địa phương, làm tròn nghĩa vụ của địa phương với cả nước [4].

Với quan niệm trên, Hoạt động giám sát của Hội đồng Nhân dân các cấp có những vai trò sau:

2.1. Giám sát của Hội đồng nhân dân các cấp là công cụ thiết thực để thực hiện dân chủ trực tiếp ở địa phương, đảm bảo nguyên tắc thống nhất quyền lực

Giám sát việc tuân theo Hiến pháp, pháp luật của Hội đồng nhân dân các cấp là một trong những biện pháp cần thiết và không thể thiếu. Có vai trò quan trọng trong việc bảo đảm quyền lực nhà nước thuộc về nhân dân. Chính thông qua hoạt động giám sát của Hội đồng nhân dân bảo đảm cho mọi hoạt động của các cơ quan nhà nước, tổ chức và công dân đặt dưới sự kiểm tra, giám sát chặt chẽ của cơ quan dân cử do nhân dân địa phương bầu ra. Hoạt động giám sát do Hội đồng nhân dân thực hiện nhằm tăng cường kỷ luật, kỷ cương phép nước, khắc phục tính cục bộ địa phương, ngăn chặn, đẩy lùi tình trạng suy thoái đạo đức, tham nhũng, quan liêu, sách nhiễu nhân dân trong bộ máy nhà nước. Đây chính là điều kiện bảo đảm vững chắc cho quyền lực của nhân dân được thực hiện trong thực tế. Bởi lẽ, nếu quyền giám sát của cơ quan dân cử ở địa phương bị xem nhẹ hoặc bị xâm hại thì khi ấy quyền lực của nhân dân không được đảm bảo và có thể trở thành hình thức, mà hình thức ở cả chính quyền địa phương thì tệ quan liêu đã thành công và đang có ưu thế trong xã hội. Lúc đó, thiết chế đại diện không thể còn là ưu thế và không nên tồn tại. Do vậy, điều kiện đổi mới ở nước ta hiện nay, muốn xây dựng nhà nước thật sự của dân, do dân, vì dân, tất cả quyền lực Nhà nước thuộc về nhân dân thì trước hết phải nâng cao chất lượng, hiệu lực, hiệu quả hoạt động giám sát của Hội đồng nhân dân các cấp bởi chính yếu tố gần dân và gắn với sự tự quản địa phương.

2.2. Giám sát của Hội đồng nhân dân có vai trò trong việc đảm bảo Hiến pháp, pháp luật được tuân thủ thống nhất, nghiêm chỉnh trên phạm vi địa phương và bảo đảm việc thực hiện các nghị quyết của Hội đồng nhân dân

Hội đồng nhân dân thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn của mình theo Hiến pháp, luật và các văn bản của cơ quan nhà nước cấp trên; phát huy quyền làm chủ của nhân dân, tăng cường pháp chế xã hội chủ nghĩa, ngăn ngừa và chống các biểu hiện quan liêu, hách dịch, cửa quyền, tham nhũng, lãng phí, vô trách nhiệm và các biểu hiện tiêu cực khác của cán bộ, công chức và trong bộ máy chính quyền địa phương nên việc bảo đảm cho Hiến pháp, pháp luật được tuân thủ thống nhất, nghiêm chỉnh trên phạm vi địa phương là nhiệm vụ, quyền hạn của chính quyền địa phương nói chung và trước hết phải là của Hội đồng nhân dân. Muốn vậy, chức năng giám sát của Hội đồng nhân dân phải phát huy mạnh mẽ vai trò của nó trong thực tiễn.

Theo quy định tại [4, Điều 66] hiện hành thì đối tượng, phạm vi, nội dung giám sát của Hội đồng nhân dân rất rộng. Hội đồng nhân dân có quyền giám sát hoạt động của tất cả các cơ quan, tổ chức, cá nhân; giám sát mọi lĩnh vực của đời sống kinh tế - xã hội; giám sát tất cả các khâu từ xây dựng pháp luật, tổ chức thực hiện pháp luật và áp dụng pháp luật ở địa phương [4, Điều 66]. Đây chính là cơ sở pháp lý thuận lợi nhất để Hội đồng nhân dân phát huy vai trò của mình. Song cũng là gánh nặng của chính quyền địa phương. Bởi lẽ, cùng với việc giám sát, Hội đồng nhân dân phát hiện kịp thời những việc làm sai trái của các cơ quan nhà nước, của cán bộ, công chức nhà nước... làm thiệt hại đến lợi ích nhà nước, tập thể và công dân để yêu cầu chấm dứt hoặc đề nghị xử lý theo pháp luật. Bảo đảm tính nghiêm minh và tính thống nhất của pháp chế Xã hội chủ nghĩa, góp

phần hạn chế và loại trừ những hành vi vi phạm Hiến pháp, pháp luật ở địa phương. Qua hoạt động giám sát giúp Hội đồng nhân dân nhanh chóng phát hiện những văn bản pháp luật của các cơ quan nhà nước ở địa phương trái với Hiến pháp, pháp luật và nghị quyết của Hội đồng nhân dân hoặc giữa những văn bản pháp luật đó có sự mâu thuẫn, chồng chéo... đề nghị huỷ bỏ, sửa đổi.

Có thể nói hoạt động giám sát của Hội đồng nhân dân có vai trò to lớn trong việc tạo ra sự thống nhất cao trong xây dựng pháp luật, thực hiện pháp luật và áp dụng pháp luật ở địa phương. Đây chính là những bảo đảm cho Hiến pháp, pháp luật và nghị quyết của Hội đồng nhân dân được tuân thủ thống nhất và nghiêm chỉnh trên phạm vi địa phương, pháp chế Xã hội chủ nghĩa được tăng cường.

2.3. Hoạt động giám sát của Hội đồng nhân dân cấp tỉnh có vai trò quan trọng trong việc tăng cường hiệu lực, hiệu quả hoạt động của bộ máy nhà nước ở địa phương

Với quan điểm, trao quyền thì phải kiểm tra việc thực hiện quyền song việc kiểm tra việc thực hiện quyền bằng cách nào hữu hiệu nhất đang là một vấn đề cần phải nghiên cứu để có giải pháp phù hợp với từng cơ quan có thẩm quyền kiểm tra việc thực hiện quyền. Đối với Hội đồng nhân dân các cấp, việc Hiến pháp trao quyền cho chính quyền địa phương quản lý xã hội ở địa phương là một xu hướng phù hợp với sự phát triển của đất nước. Tuy nhiên, chính quyền địa phương hoạt động có đúng mục đích, có đảm bảo phù hợp với quyền và lợi ích hợp pháp của công dân hay không phụ thuộc rất nhiều vào hiệu quả hoạt động của chính quyền đó. Không phải địa phương nào người dân cũng hài lòng với chế độ làm việc và đánh giá cao hiệu quả hoạt động của các cơ quan trong bộ máy nhà nước ở địa phương. Điều đó là tất yếu khách quan bởi mỗi địa phương, căn cứ vào kết quả giám sát hoạt động của cơ quan quyền lực nhà nước ở địa phương để đánh giá hiệu quả hoạt động của bộ máy nhà nước ở địa phương. Với các hoạt động như xem xét báo cáo, chất vấn, bỏ phiếu tín nhiệm, thành lập Đoàn giám sát ở cơ sở, đưa ra các kết luận, kiến nghị đối với đối tượng chịu sự giám sát, chính là nhằm khẳng định mức độ thực hiện pháp luật của cơ quan nhà nước ở địa phương. Nếu qua quá trình giám sát, Hội đồng nhân dân kết luận đúng về mức độ tuân thủ pháp luật của cơ quan nhà nước ở địa phương, đưa ra các kiến nghị phù hợp với ý chí, nguyện vọng và quyền làm chủ của nhân dân địa phương thì chính là biện pháp để nâng cao uy tín cho Hội đồng nhân dân, khẳng định vị trí, vai trò của Hội đồng nhân dân. Không chỉ vậy, qua hoạt động giám sát, các quyết định của Hội đồng nhân dân có thêm căn cứ khoa học vững chắc, phù hợp với yêu cầu thực tế, đảm bảo tính khả thi, từ đó nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động của chính Hội đồng nhân dân trong thực tế. Kết quả của hoạt động giám sát là một trong những nguồn thông tin quan trọng, cung cấp căn cứ thực tiễn cho việc sửa đổi, bổ sung những quy định của Hiến pháp và pháp luật về tổ chức và hoạt động của các cơ quan nhà nước. Cũng chính thông qua hoạt động giám sát, Hội đồng nhân dân các cấp phát hiện kịp thời những yếu kém, khiếm khuyết trong hoạt động của các cơ quan chịu sự giám sát, từ đó kiến nghị những biện pháp khắc phục một cách có hiệu quả, để các đối tượng chịu sự giám sát làm tốt hơn chức năng, nhiệm vụ của mình. Góp phần làm trong sạch bộ máy nhà nước ở địa phương, làm cho chính quyền địa phương trở nên vững mạnh.

2.4. Thông qua giám sát, Hội đồng nhân dân phát hiện kịp thời những điểm chưa phù hợp với thực tiễn đời sống xã hội của các quy định pháp luật và kiến nghị những biện pháp khắc phục

Pháp luật được cơ quan lập pháp ban hành dù có cố gắng đến đâu thì khi áp dụng vào thực tiễn pháp luật có thể bộc lộ những điểm chưa phù hợp hoặc chưa đáp ứng đúng nhu cầu của đời sống xã hội. Cơ quan lập pháp nếu chỉ làm chức năng lập pháp, không giám sát, không kiểm nghiệm

những điều luật của mình trong thực tiễn sẽ trở thành quan liêu, các quy định lỗi thời sẽ khó được phát hiện và sửa đổi, bổ sung kịp thời. Đồng thời, kết quả giám sát sẽ là nguồn thông tin quan trọng, cung cấp cơ sở thực tiễn cho các nhà hoạch định chính sách và các chuyên gia làm công tác xây dựng pháp luật trong quá trình soạn thảo ở tất cả các khâu: từ xác định nhu cầu lập pháp tức là xác định sự cần thiết phải ban hành một văn bản pháp luật, đến việc xác định mục đích cần đạt được của dự án và tính khả thi của dự án luật đó.

Trong hệ thống cơ quan quyền lực nhà nước, Quốc hội là cơ quan quyền lực Nhà nước cao nhất thì Hội đồng nhân dân được Hiến pháp và pháp luật ghi nhận là cơ quan quyền lực nhà nước ở địa phương. Để khẳng định vị trí pháp lý đó, cùng với giám sát tối cao của Quốc hội, Hội đồng nhân dân tiến hành các hoạt động giám sát việc thực hiện quyền hành pháp, tư pháp của các cơ quan nhà nước ở địa phương và giám sát hoạt động của mọi cá nhân, tổ chức. Với vị trí pháp lý quan trọng ở địa phương, Hội đồng nhân dân có quyền nhận báo cáo công tác, tiến hành các biện pháp giám sát thường xuyên, giám sát đột xuất, giám sát theo chuyên đề đối với từng cơ quan, từng lĩnh vực. Việc các cơ quan, tổ chức báo cáo công tác với Hội đồng nhân dân mang tính bắt buộc, là trách nhiệm của của cơ quan Nhà nước đối với cơ quan quyền lực nhà nước và đại diện cho nhân dân.

Như vậy, Giám sát có vai trò quan trọng trong việc bảo đảm quyền lực nhà nước thuộc về nhân dân. Chính thông qua hoạt động giám sát của Hội đồng nhân dân bảo đảm cho mọi hoạt động của các cơ quan nhà nước, tổ chức và công dân đặt dưới sự kiểm tra, giám sát chặt chẽ của nhân dân địa phương, nhằm tăng cường kỷ luật, kỷ cương phép nước, khắc phục tính cục bộ địa phương, ngăn chặn, đẩy lùi tình trạng suy thoái đạo đức, tham nhũng, quan liêu, sách nhiễu nhân dân trong bộ máy nhà nước. Đây chính là điều kiện bảo đảm vững chắc cho quyền lực của nhân dân được thực hiện trong thực tế. Thực hiện tốt chức năng giám sát chính là nhằm đảm bảo vai trò của Hội đồng nhân dân trong hệ thống chính trị ở nước ta.

3. Một số biện pháp để bảo đảm hoạt động giám sát của Hội đồng nhân dân có chất lượng, hiệu quả

Giám sát là một trong những chức năng chủ yếu của Hội đồng nhân dân. Thực tiễn hoạt động của Hội đồng nhân dân trong những năm qua cho thấy, Hội đồng nhân dân đã có nhiều cố gắng để tăng cường công tác giám sát việc thi hành Hiến pháp, luật và các nghị quyết của Hội đồng nhân dân. Kết quả hoạt động giám sát của Hội đồng nhân dân đã có tác dụng tích cực trong việc giải quyết các vấn đề bức xúc ở địa phương. Tuy nhiên, cũng còn nhiều ý kiến cho rằng, hoạt động giám sát của Hội đồng nhân dân vẫn chưa được thường xuyên, hiệu quả giám sát còn hạn chế, một số kiến nghị của Hội đồng nhân dân chưa được các cơ quan hữu quan thực hiện nghiêm túc và kịp thời; Hội đồng nhân dân chưa thật sự phát huy vai trò là cơ quan quyền lực Nhà nước ở địa phương. Để bảo đảm việc giám sát của Hội đồng nhân dân có chất lượng và hiệu quả cần:

3.1. Nâng cao chất lượng thảo luận tại các phiên họp toàn thể

Đây là hình thức không thể thiếu đối với mỗi kỳ họp Hội đồng nhân dân, vì Hội đồng nhân dân làm việc theo chế độ hội nghị và quyết định theo đa số. Việc thảo luận các báo cáo tại phiên họp toàn thể sẽ giúp cho các đại biểu Hội đồng nhân dân tập trung ý chí, tranh luận và thảo luận các vấn đề, nhất là những vấn đề còn có ý kiến khác nhau, nghe các cơ quan trả lời về các kiến nghị của cử tri. Trên cơ sở thông tin đã được phân tích, đại biểu sẽ quyết định chính xác các vấn đề đặt ra.

3.2. Tăng cường quyền chất vấn của đại biểu Hội đồng nhân dân

Tình hình chất vấn và việc trả lời chất vấn đã trở thành một hoạt động bình thường tại kỳ họp Hội đồng nhân dân. Các ý kiến đặt ra phải trên cơ sở khảo sát thực tế, nguyện vọng chính đáng của nhân dân hoặc dựa trên cơ sở khảo sát việc thực hiện Nghị quyết của Hội đồng nhân dân. Để bảo đảm việc thực hiện chất vấn có hiệu quả, phải hạn chế những chất vấn mang tính kiến nghị, thông tin và sự việc không rõ; những người bị chất vấn phải trả lời rõ ràng, cụ thể, có tính thuyết phục, không vòng vo, né tránh các nội dung chất vấn, không để vụ việc kéo dài mà phải có biện pháp khắc phục cụ thể.

3.3. Nâng cao chất lượng hiệu quả hoạt động của Thường trực Hội đồng nhân dân

Hoạt động của Thường trực Hội đồng nhân dân trong các nhiệm kỳ đã góp phần tích cực vào việc thực hiện nhiệm vụ của Hội đồng nhân dân và đóng góp tích cực đối với chất lượng và hiệu quả hoạt động của Hội đồng nhân dân. Nhiều đề xuất và các giải pháp của Thường trực Hội đồng nhân dân và các Ban của Hội đồng đã tháo gỡ khó khăn cho Hội đồng nhân dân. Tuy nhiên, để nâng cao chất lượng và hiệu quả giám sát của Hội đồng nhân dân, cần phải coi công tác kiểm tra, giám sát của Thường trực Hội đồng nhân dân và các Ban của Hội đồng nhân dân là một việc làm thường xuyên. Thường trực Hội đồng nhân dân phải chủ động, sáng tạo tìm ra biện pháp hợp lý để đẩy mạnh hoạt động của Hội đồng nhân dân. Cần phân công hợp lý cho các Ban trong công tác giám sát, trong việc tiếp công dân nhằm đảm bảo cho pháp luật và nghị quyết của Hội đồng nhân dân được thực hiện nghiêm chỉnh, góp phần tháo gỡ kịp thời những khó khăn, vướng mắc cho cơ sở, động viên, khuyến khích cơ sở phát huy những mặt tốt, và chỉ ra được những sai sót cần kịp thời sửa chữa. Từ đó, tạo được mối quan hệ tốt và gắn bó giữa Hội đồng nhân dân và các đơn vị được giám sát.

3.4. Nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động của các Ban của Hội đồng nhân dân

Căn cứ vào Nghị quyết của Hội đồng nhân dân tại mỗi kỳ họp và chương trình công tác của Hội đồng nhân dân giữa hai kỳ họp, Thường trực Hội đồng nhân dân, các ban chủ động xây dựng chương trình công tác, trong đó có kế hoạch giám sát, xác định nội dung chi tiết nhằm vào các lĩnh vực, các ngành kinh tế, các vấn đề trọng điểm, vấn đề bức xúc, thời gian giám sát... sau đó gửi chương trình giám sát đến các cơ quan, đơn vị được giám sát và các cơ quan tham gia giám sát để chuẩn bị trước. Trong hoạt động giám sát, các ban cần được sự tạo điều kiện về mọi mặt của Thường trực Hội đồng nhân dân, nhất là trong việc điều hoà, phối hợp hoạt động giữa các Ban, phân công các Ban theo dõi kiểm tra, giám sát đối với các vấn đề bức xúc diễn ra ở địa phương. Đồng thời, nên có sự phối hợp giữa Thường trực Hội đồng nhân dân, các Ban của Hội đồng nhân dân và Mặt trận Tổ quốc và một số cơ quan hữu quan. Việc giám sát có thể yêu cầu các cơ quan, tổ chức, cá nhân đến báo cáo, hoặc tổ chức Đoàn đi giám sát, khảo sát tình hình. Tuy nhiên, phải hết sức tránh tổ chức Đoàn công kênh, rườm rà, gây khó khăn cho các cơ quan, tổ chức được giám sát. Khi tiến hành giám sát, tùy theo chuyên đề có thể giám sát tại cơ quan tổng hợp trước, sau đó đi sâu từng đơn vị, từng địa phương cụ thể hoặc ngược lại. Qua giám sát, các Ban góp ý, bổ sung thông tin cho các đơn vị được giám sát về các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước. Sau mỗi lần giám sát, các Ban phải có báo cáo, có kiến nghị các giải pháp để thực hiện cho Thường trực Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân và các ngành liên quan, các đơn vị được giám sát tiếp thu, giải quyết. Hoạt động này là bảo đảm hiệu lực hoạt động của Hội đồng nhân dân, tránh hình thức.

3.5. *Đại biểu Hội đồng nhân dân gắn bó với cử tri*

Đại biểu Hội đồng nhân dân phải luôn lắng nghe và phản ánh trung thực ý kiến, nguyện vọng của cử tri, vừa giám sát, vừa tác động và đôn đốc các cơ quan có thẩm quyền giải quyết thoả đáng các ý kiến, nguyện vọng của cử tri. Hội đồng nhân dân phải có trách nhiệm nâng cao năng lực và trách nhiệm cho đại biểu Hội đồng nhân dân như tổ chức các lớp tập huấn, bồi dưỡng, tạo điều kiện cho đại biểu tham gia hoạt động giám sát của Thường trực Hội đồng nhân dân và các Ban của Hội đồng nhân dân.

3.6. *Tăng cường hơn nữa sự phối hợp hoạt động giữa Đoàn đại biểu Quốc hội và các cơ quan, đoàn thể ở địa phương*

Phối hợp với Đoàn đại biểu Quốc hội ở địa phương trong việc tham gia hoạt động giám sát, trong việc tiếp xúc với cử tri sẽ tạo điều kiện cho các đại biểu Hội đồng nhân dân để trao đổi thông tin về kiến thức pháp luật, về tình hình chấp hành pháp luật nói chung, cũng như trao đổi về kinh nghiệm trong hoạt động nhằm góp phần nâng cao chất lượng giám sát của Hội đồng nhân dân.

4. **Kết luận**

Chức năng giám sát của Hội đồng nhân dân giữ vai trò quan trọng nhất thể hiện tính dân chủ, minh bạch, kỷ cương trong thực thi quyền lực nhà nước ở địa phương. Vì vậy, cần phát huy chức năng giám sát của nhân dân trong thực thi quyền lực nhà nước tại cơ sở để thể hiện mục tiêu, dân biết, dân bàn, dân kiểm tra.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] *Hiến pháp năm 2013*, khoản 1, Điều 113.
- [2] *Hiến pháp năm 2013*, Điều 6.
- [3] Nguyên tắc tổ chức quyền lực nhà nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam, Điều 2.
- [4] Quốc hội (2003), *Luật tổ chức Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân*, Hà Nội.
- [5] Thái Vĩnh Thắng (2012), *Cơ sở lý luận và thực tiễn của việc đổi mới tổ chức và hoạt động của Hội đồng nhân dân địa phương (góp phần sửa đổi chế định Hội đồng nhân dân trong Hiến pháp năm 1992)*, Đề tài khoa học cấp Bộ, Bộ Tư pháp 2012.
- [6] Viện Ngôn ngữ học (2000), *Từ điển tiếng Việt*, Nxb Đà Nẵng, Đà Nẵng.

ABSTRACT

Monitoring functions of People Council at all levels in Vietnam nowadays

People Council is the bridge between the central and local governments to execute the directions and policy of the Party, law of the State in the local level and is the direct authority determining important advocates and solutions to build and develop the local economy and society, consolidates Defense and Security. Monitoring is one of the important functions of People Council. Through the implementation of monitoring functions, People Council has organized and implemented effectively constitutions and laws of provinces. And through the monitoring, People Council at levels had practical basement to implement better functions of resolution issue and decide important solutions in local. Therefore, the study of monitoring functions of People Council at levels has urgent meanings about theoretical and practical to contribute to enhancing the quality and effectiveness of People Council's activities at all levels in our country nowadays.

Keywords: *Monitoring, People Council.*